

'Jeg valgte den her behandling, fordi jeg godt kunne se, at jeg var rigtig langt ude og var ved at fucke mit liv godt og grundigt op. Jeg kunne også se, at det påvirkede mine yngre søskende... Jeg synes, det er svært at være i behandling. Men jeg ved nu, at det sgu er okay at være ked af det, og turde åbne mig omkring min barndom og sådan nogle ting. Og jeg er stoppet med at cutte. Der bliver holdt øje med mig, og hvis jeg får lyst, får jeg en isterning i munden. Det hjælper... Jeg er færdig med stoffer. Der er farvel. Det gider jeg ikke mere.

Rebekka, 20 år

TAK FRA KVINDEAFDELINGEN

'For første gang, synes jeg, det er realistisk at komme ud og få et godt liv og bruge de ressourcer, jeg har.'

I fællesrummet med højt til loftet og et gigantisk vinduesparti ud mod afdelingens gårdhave, der læner sig op ad Horserød Hegn, dukker de indsatte kvinder op én for én. Mindfulness-musik fra en tv-skærm forplanter sig ud på hele afdelingen – ned ad sidegangen, hvor otte lilla orkidéer står på rad og række i vindueskarmen - om hjørnet og ned ad beboergangen med åbne døre ind til kvindernes værelser og ud i fælleskøkkenet. Her bliver samtlige måltider tilberedt og spist i et fællesskab ud fra en filosofi om, at det er fællesskabet, der er det bærende for behandlingen.

Otte kvinder henter grå og lilla yogamåtter og går stiltiende i gang med 'De fem tibetanere'. De bevæger sig rundt om sig selv i cirkler med strakte arme, kommer ned på ryggen og hæver benene op og ned fem gange ... og så videre. Alt sammen med behersket vejrtrækning. De er i alderen fra 20 til nogle og halvtreds år – med en overvægt af de tyveårige – og de har alle sammen joggingtøj på. Da Kicki, der er ansat som behandler, dukker op, hopper hun med ind i øvelsen. De kender alle sammen bevægelserne ind og ud. For de laver dem hver dag. Det sker hver dag efter morgenvækning klokken syv, den fælles morgenmad og den faste rengøring på afdelingen, som er en del af arbejdspligten, der sammen med deltagelsen i behandlingsprogrammet udløser deres arbejdsdusør.

Der er ikke rigtig noget brok den morgen. Kun et bjæf fra en nogle og halvtredsårig kvinde, som synes musikken er forfærdelig:

'Kicki, den her musik kan jeg ikke slappe af til,' melder hun.

Kvinderne har med undtagelse af én et erkendt misbrug af alkohol eller stoffer bag sig - hash, kokain, heroin, benzodiazepiner og så videre - og har sagt ja til at være på den stoffri kvindeafdeling for under deres afsoning at arbejde med sig selv og baggrunden for, at

de er havnet her. Flere af kvinderne afsoner domme for vold, en enkelt for opbevaring af stoffer og en anden for en stor hashhandel, der gik i vasken.

Generelt kan man afsone på Kvindeafdelingen i Horserød Statsfængsel efter en dom på fra 14 dage og op til 16 år. For alt fra tyveri, vold og indbrud til økonomisk kriminalitet og manddrab.

'Vi har ingen nedre eller øvre grænse. Men de kommer altså ikke til at være her i 12 år. Lige nu er der en kvinde på vej på 20 dage. Det er, fordi behandlingsgarantien er gældende. Nogle gange kan det give mening at tage nogen ind, som har afbrudt en døgnbehandling og har en bevilling fra en myndighed om, at de efter afsoning kan komme videre. Og så synes vi, det giver mening at have kvinden i forløb og hjælpe hende med at fastholde den plan, der er lagt, når hun kommer ud, frem for at komme ud og risikere et tilbagefald,' fortæller kvindeafdelingens institutionschef Malene Stampe.

Derfor har kvinderne, der er her, i reglen meget forskellige domme bag sig. Det skaber ikke i sig selv konflikter eller frygt, og de taler også åbent med hinanden om det, de sidder inde for.

'Lige nu er det en meget rolig gruppe, som ikke har så mange konflikter indbyrdes, og som ikke har været ude i hardcore misbrug, inden de er kommet her. Men nogle gange har vi jo nogle piger siddende, som kommer direkte fra Istedgades prostitution og stofmiljø, og de er i reglen mere udfordrende at arbejde med,' fortæller Kicki.

'I løbet af gruppeterapien kommer deres domme jo også frem. Men det er ikke kriminaliteten, vi vægter her. Det er ikke fordi, de ikke må snakke om det, men det er bare ikke udgangspunktet for vores behandling. Det, der kendetegner vores kvinder, er, at den kriminelle handling er begået i stofpåvirket tilstand.

Ildspåsættelser kan være en affekthandling i forhold til et råb om hjælp eller en desperation. Har man begået vold eller slået ægtefællen ihjel, har det rigtig tit været i stof- eller alkoholpåvirket tilstand, og det røveriske overfald er opstået for at finansiere stofferne,' siger Malene Stampe og understreger, at kvinderne med de lange domme for alvorlig kriminalitet ikke har for vane at skræmme livet af de unge piger, der er her for første gang.

'De kvinder, vi har her, og som har begået manddrab, er typisk kvinder, der har slået deres ægtefæller ihjel som en konsekvens af et langvarigt, voldeligt forhold med fysisk eller psykisk terror. Det er ikke typisk, at vi har kvinder, der har været ude og begå et koldblodigt mord,' siger hun.

Da de indsatte er færdige med 'De fem tibetanere', er de næsten alle sammen ude i gården og ryge. Igen! Hver en pause bliver brugt effektivt i gårdhaven til at ryge cigaretter. Forbruget ryger i vejret, mens de er indsat, forklarer en af kvinderne. En enkelt fange bliver tilbage og napper fem armbøjninger på knoerne.

Herefter er der én ude i køkkenet og lave kaffe. En anden henter vand, og nogle af pigerne laver specialdrikke til sig selv med vand med ingefær eller agurkeskiver i, og langsomt er de tilbage ved fællesbordet i fællessalen, hvor dagens gruppeundervisning går i gang.

På en stor hvid tavle står husets mål skrevet med en grøn speedmarker: 'Respekt for værtinden til høj samhørighed. Deltage 19-20. Hvis det går over tiden, skal man alligevel deltage. Støtte hinanden. Give plads/rumlighed/omsorg.'

Ikke nogen lejrskole, det her!

Ned ad hovedvejen og allerbagerst i venstre hjørne af Horserød Statsfængslet ligger Kvindeafdelingen med sit dobbelthejn omkring sig. Med sine røde baraker omkranset af skov kan hele fængslet på en høj solskinsdag godt forveksles med Astrid Lindgrens 'Bulderby' – lige indtil der dukker tre total-tatoverede og kronragede fyre op i arbejdstøj på vej over til et af fængslets værksteder og hilser med et 'Hey!'

Kvindeafdelingen er fuldstændig afskærmet fra de øvrige fængslede. Afdelingen tager både imod kvinder, der står til at afsone domme i et åbent og i et lukket fængsel. De kan få besøg af børn eller pårørende på

særlige pårørendedage på afdelingen eller almindelig besøg i Horserøds besøgsafsnit. Ellers ser kvinderne kun afdelingens behandlere og fængselsbetjente. Skal de til købmanden eller i gymnastiksalen, foregår det, mens de øvrige fængslede er ude på værkstederne.

Når man taler med de indsatte og personalet på kvindeafdelingen, skal man lige forstå, at 'ude' og 'inde' ikke skal forstås i gængs forstand. Her betyder 'ude' – ude i det åbne fængsel i Horserød - og 'inde' her på kvindeafdelingen.

I de danske fængsler sidder der cirka 130 fængslede kvinder, mens mændenes tal er oppe på cirka 4.000. Et lille udsnit af de kvinder har sagt ja til at indgå i Kvindeafdelingen i Horserød Statsfængsels behandlingstilbud.

Der er behandlingsgaranti i de danske fængsler. Det indebærer, at man i løbet af 14 dage skal have et tilbud, hvis man altså er motiveret for behandling. Projekt Menneske kommer og præsenterer deres tilbud, hver gang en kvinde møder op i Horserød Statsfængsel. Her afdækker kvindeafdelingens personale, om den fængslede passer til Projekt Menneskes behandlingstilbud, og det vitterlig er det, den fængslede ønsker. Nogle kommer fra Projekt Menneskes motivationsbehandling i Vestre Fængsel eller har gået i behandling i et andet arresthus, hvor de på forhånd har truffet en beslutning om, at de gerne vil videre til Projekt Menneske. Andre har aldrig hørt om Projekt Menneske før.

'De tager altså først stilling, når vi dukker op. Og så hører vi nogen sige: 'Lad mig bare prøve det her. Hvis jeg om en uge finder ud af, at jeg ikke har lyst alligevel, kan jeg jo bare komme ud og afsone på almindelig vilkår'. Til en sådan samtale kan man godt tænke: 'Hmm!'. For når de hører om vores forløb, kan det i deres ører godt lyde som den rene lejrskole. Vi tager jo i svømmehallen, i biografen og til bowling. Men undervejs finder de ud af, at Kvindeafdelingen overhovedet ikke er nogen lejrskole. Og så er der nogen, der får det svært. Men der er også nogle, der bliver og er stoffri op til ti år efter,' siger Malene Stampe.

Når beslutningen om at afsone i Kvindeafdelingen er truffet, skal de indsatte til en indskrivningssamtale, hvor de bliver oprettet administrativt. Der udfyldes ASI-skema (et omfattende skema, der medtager alle relevante data om brugerne, og som

anvendes af læger og misbrugsbehandlere ved første samtale, og en samtykkeerklæring. Møder kvinden op stof- eller alkoholpåvirket, ryger hun over i isolationsafsnittet i et døgn tid. Herefter indledes processen, hvor behandlerne og kvinden begynder at tale om, hvad der skal danne grundlag for behandlingen. Behandlingsplanen skal i fællesskab med den tilknyttede socialrådgiver være udfærdiget i løbet af de første 30 dage. Den bliver justeret løbende og taget op på husets behandlingsmøder. Her drøftes, hvor kvinden er motivationsmæssigt, og om der er nogle behandlingsdele, der skal justeres. Opgørelser for 2015 viser, at 20 ud af 27 kvinder gennemførte behandlingsforløbet, oplyser Malene Stampe efterfølgende.

Tak fra mig

'De damer! Det er tid!' siger Rikke, som er den anden af husets i alt tre behandlere. I dag er der to på arbejdet. Kicki og Rikke.

Kvinderne omkring det ovale bord indleder gruppeterapien med et minuts stilhed. Én sidder og tegner et øje. Hun er dygtig. På en andens hånd står der med store fede bogstaver 'RING ADVOKAT', en tredje sidder og banker nogle vildt pyntede bronze-negle

med påsatte perler ned i bordpladen.

Herefter skal de fortælle, hvordan de har det. Det gælder også de to behandlere. Alle slutter med at sige: 'Tak fra mig.'

Én har haft en uhyggelig drøm om natten, der handlede om, at hendes mor havde smidt hende ud hjemmefra. Hun glæder sig til, hun skal i svømmehal-

'Behandlingen her på kvindeafdelingen har fandeme ændret meget... Forskellen fra den her terapi og det, jeg tidligere har været i, er, at det er mere intensivt her, plus gruppeterapien. Den er vildt god, for jeg kan spejle mig i de andre kvinder, og der bliver fulgt op på det, vi kommer med. Og så har jeg fået venskaber herinde... For første gang, synes jeg, det er realistisk at komme ud og få et godt liv og bruge de ressourcer, jeg har, og udnytte mine ambitioner... Jeg er lidt nervøs, for der er trygge rammer herinde. Men jeg har gode værktøjer. Bare det at sige nej til coke var et kæmpeskridt for mig.'

Caroline, 24 år

len senere samme dag. En anden fortæller, at hun har stress, fordi hun snart skal hjem. En tredje glæder sig til pårørendedagen, og en fjerde siger, at hun har det rigtigt godt, blandt andet fordi hun snart skal på orlov:

'Min datter ringede og sagde, at hun gerne vil lære at lave mad. Fandens også. Nu bliver hun stor. Tak fra mig,' slutter hun med at sige og griner stille af sig selv, mens hun kigger ned på sine hænder.

Et af gruppetemaerne i Projekt Menneske er at udfærdige en livslinjehistorie. Det skal give kvinderne en fornemmelse af den kausalitet, der er i deres liv. Egentlig skulle de tale om deres livshistorier denne tirsdag, men Projekt Menneske vurderede, at historierne ville være for private, hvis en journalist skulle være med til mødet. Derfor har de dagen forinden set 'Sorte kugler' - en sort komedie af og med Anders Matthesen, som de skal tale ud fra i dag. Valget er faldet på netop den film, fordi den på en ret sjov facon får fortalt historien om en tragisk og usympatisk fyr, der får en chance til i livet. Måske kvinderne kan få hul på nogle af deres egne svagheder og styrker ved også at grine med af sig selv gennem den håbløse Anders Matthesens figur. De skal tale om hovedpersonens personlighed, om de kan genkende sider af ham i sig selv, og hvis de fik en chance til i livet, hvad ville de så gerne have, at den skulle byde på?

Først sætter pigerne sig sammen i grupper for at tale om emnet. Ude i gårdhaven. Så kan de også ryge nogle flere smøger. Tilbage i fællesrummet taler de i plenum om hovedrollens karaktertræk. Et væld af adjektiver og karakteriserende ord kommer op på tavlen: sarkastisk, fornægtende, jaloux, kategorisk, egoistisk, offer, uempatisk, utaknemmelig, fejlfinder-typen, pessimistisk, negativ, snæversynet, materialistisk, uansvarlig, pengebegærlig, løgner...

Der kommer ord som pengebegærlig, fejlfinder, kværlulant, fornægtende, sarkastisk, uansvarlig, materialistisk, depressiv, angst og jaloux på bordet, da de skal tale om, hvorvidt de selv matcher hans karaktertræk.

'Dengang jeg tog coke: egoisme over for folk og venner, men det kan jeg heldigvis ikke genkende nu,' siger den kvinde, der sidder og tegner øjne.

'Du har SÅ meget kærlighed,' svarer en af de andre.

Hun returnerer med:

'Jeg har en tendens til at være materialistisk og pengebegærlig. Det er også derfor, jeg er her.'

Og Rikke tilføjer:

'Når man har et misbrug, så kan stofferne gøre, at man bliver selvcentreret på bekostning af alt andet.'

En nyankommet kvinde i slutningen af 20'erne har ikke lyst til at sige noget. Men så alligevel:

'Jeg kan genkende den griske side. Jeg har troet, jeg blev glad, hvis jeg fik en ny bil eller nye sko i en bestemt farve. Men nu har jeg indset, at livet handler om noget andet: at være noget for hinanden, frihed... og så er jeg et brokkehoved. Tak fra mig.'

Husets yngste kvinde på 20 år bliver, efter at hun har været hård ved sig selv, rost af de andre. Hun bliver så flov, at blodet stiger til hovedet, og hun er lige ved at græde.

Bagefter taler de om, hvad de ville bruge en ny chance i livet til.

'I har jo her en mulighed for at tænke over, hvad I gerne vil ud herfra med og fylde ind i livet,' siger Rikke.

'Hvilken chance? Få en barndom? Nye forældre? Jeg har altid været misundelig på klassekammerater, der har haft 'fede' forældre.'

En anden siger:

'... have brugt mere tid på at lære mine forældre at kende, før jeg mistede dem. Og så blive mere rolig ... modsat materialistisk.'

Nogle åbner mere op end andre, og de to behandlere følger op på kvindernes refleksioner og ønsker, inden dagens gruppemøde slutter.

Man kan helt sikkert føje mange diagnoser til Anders Matthesens figur i 'Sorte kugler'. Det kan man også til de indsatte på Kvindeafdelingen,' fortæller Malene Stampe.

'For eksempel personlighedsforstyrrelser. Lige fra narcissist og hysterisk til borderline, antisocial personlighedsstruktur, depression, angst og ADHD. Den gruppe, der er her lige nu, repræsenterer også hele spektret. Sådan er det oftest. De opvækstvilkår, de har haft, har i reglen affødt de personlighedsforstyrrelser og tilknytningsvanskeligheder. Selvfølgelig er der også nogle af kvinderne, der kommer og fortæller, at de kommer fra en velfungerende familie, at de altid har arbejdet, men så er der sket en krise i deres liv. De kan

'Vi kommer jo fra et behandlingsprincip i Rom, hvor de siger, at stofferne er overlevelse, fordi alternativet ville være selvmord. Fordi man simpelthen ikke kan holde livet ud, tager man stofferne, fordi man egentlig gerne vil leve.'

være blevet syge, fået medicin, eller de har været i en økonomisk vanskelig situation, der har bragt dem ud i for eksempel bedrageri. Men vi kan se, at kvinderne generelt scorer højt på indlæggelser på psykiatriske hospitaler, tidligere misbrugsbehandlingsforløb og selvmordsforsøg sammenlignet med mændene ude i det øvrige fængsel.'

Fokus på menneskelig adfærd

Hos Projekt Menneske er tanken at opretholde en hverdag, der indeholder otte timers dagligdag – det vil sige arbejde med sig selv, behandling og beskæftigelse - otte timers fritid og otte timers hvile. Hver dag er der gruppeterapi i fællesrummet mellem klokken 10.00 og 11.30, og efter frokost mulighed for enkeltterapi. Kvinderne skal mindst have individuelle samtaler en gang om ugen, men ofte bliver det til mere end det. Afdelingen har tre behandlere, og der er altid mulighed for at tage fat i en behandler, hvis man har akut brug for en samtale.

Her er fokus ikke på stoffer og kriminalitet. Projekt Menneske er af den overbevisning, at stofferne er en del af det miljø, den arv og den opvækst, man har haft, og de vilkår tilsammen har betydet, at man har fundet ud af, at stofferne kan dulme og bruges til at overleve.

'Vi kommer jo fra et behandlingsprincip i Rom, hvor de siger, at stofferne er overlevelse, fordi alternativet ville være selvmord. Fordi man simpelthen ikke kan holde livet ud, tager man stofferne, fordi man egentlig gerne vil leve. Vi kigger på det enkelte menneske og stiller spørgsmål som: Hvad er det for nogle omstændigheder, der har bragt dig dertil, hvor du er i dag? Hvad er det, du gerne vil? Hvad er det for ressourcer, du har, værdier og håb? Og hvad er det for barrierer og problematikker, du oplever med den adfærd, du har, og som forhindrer dig i at nå de mål,

du har? Hvordan kan du handle og tænke alternativt for at få et andet udbytte? Vi taler altså menneskelig adfærd. Der er mange af misbrugerne, der tror, at de handler, som de gør, fordi de misbruger, hvor vi prøver at nuancere det og gøre det alment menneskeligt,' fortæller Malene Stampe og fortsætter:

'Under vores gruppemøder taler vi ud fra forskellige emner, der er relevant for den gruppe, der er her. Vi har en gruppemanual på 400 sider med emner. Nogle emner skal vi igennem, som for eksempel stof-
edukation, hvor vi jo altså taler om stoffer, og hvordan de påvirker i hjernen. Mange tror, at stofmisbrugere er eksperter og ved alt om stoffer. De ved hvilken virkning, det giver, hvis de blander en Rohypnol med en øl, men hvorfor, hvordan eller hvor længe er de færreste klar over. Vi taler også om, hvilke stoffer, der er de farligste på kort og lang sigt. Så vi er meget stof og psyko-edukerende – ud fra en idé om, at information og viden ikke kommer skidt igen. Derudover har vi emner som motivation, kognitiv lære og terapi. Så har vi noget omkring positiv psykologi. Vi har film, som vi bruger til at understøtte de her emner, vi laver livsplaner som hjemmeopgaver, man fremlægger for gruppen, og bruger individuelle samtaler til dét, der er svært. Vi har desuden også emnet tilbagefaldsforebyggelse oppe at vende hen mod slutningen af de indsat-
tes forløb. Her går vi ind og kigger på, hvad det er for situationer, man oplever trang i, og hvordan man kan håndtere det.'

Mens de er på afdelingen, er det sjældent, at kvinderne smugler stoffer ind. Men fordi man ikke kropsvisiterer kvinderne, efter at de har været i svømmehallen, sportshallen eller har haft besøg, kan man ikke forhindre det.

'De gemmer det vaginalt og analt eller ved hegnet. Hvis de vil have stoffer, så får de stoffer,' siger Malene Stampe.

40 baner i svømmehallen

Efter fællesfrokosten er nogle af kvinderne i enkeltterapi, mens andre slapper af i gårdhaven og på værelserne. Da klokken er 14.00, står de klar med plastikposer med svømmetøj i. To dage om ugen er sport indlagt i programmet. I dag skal de i svømmehallen. Fire ud af de syv kvinder har valgt at tage med. Kicki tager med sammen med en af husets vagter, der skal med i vandet. Uden for afdelingen holder et 'salatfad' – en fangevogn med tonede ruder, som vagten skal køre dem af sted i.

De bliver kørt ud gennem fængselsporten, gennem grøn, grøn skov og parcelhuskvarterer for at havne i Helsingør Svømmehal. Her går kvinderne ind og klæder om alene. De er hurtigt ude i vandet, og i den følgende halve time svømmer de baner i ét væk, mens en masse børn plasker rundt oven på flamingoplader i et andet bassin.

Kicki har ikke svømmetøj med i dag, så hun holder øje med pigerne fra et trapperepos og fortæller samtidig om sine erfaringer på afdelingen. Hun har været der i 11 år og taler med betydelig erfaring fra sit eget liv med misbrug og kriminalitet.

'Hvis jeg var kommet ind i sådan et forløb som 20-årig, ville det måske have været et vendepunkt for mig. Det havde givet mig redskaber tidligere i livet, så jeg ikke skulle have taget den lange vej,' siger hun og fortæller om udviklingen på kvindeafdelingen:

'I de år, jeg har været her, er kvinderne blevet yngre og yngre. For dem med mange års misbrug kan man kun 'håbe' på en lang dom, hvis de skal videre i livet. Helst en dom på over et år, så vi bedre kan nå at arbejde med dem.'

En af kvinderne når op på 40 baner, en anden sætter sig hen og taler med Kicki. Og som hun ankommer dér med plaskvådt hår, der er klasket ind mod ansigtet, og et brunt håndklæde omkring sin krop, er det vanskelig at se, at den ganske unge kvinde på kun 20 år er blevet fragtet til svømmehallen fra Horserød Statsfængsel med en dom på et år. Hun har gåsehud på sine kridhvide arme, som hun tidligere har skåret i, hendes usminkede øjne er unge og blanke af klorvand og har et mat blik – som et såret dyr.

Da pigerne er ude af omklædningen, bliver de kørt tilbage til Kvindeafdelingen. Vagten har mistet

en af sine kontaktlinser, og en af pigerne er hurtig i replikken:

'Så skulle der da lige være en fange på flugt i dag, hva!'

Klokken er lidt over fire. Behandlerne er gået hjem. Rundt omkring på værelserne sidder de andre piger og snakker og ryger cigaretter. En vagt kommer ind og spørger, om de mangler noget til aftensmaden.

'Kan vi lave lasagne uden løg?' spørger han.

Nixenbixen. Det mener pigerne ikke. Så vagten må ud og skaffe nogle løg. Kvinden, de sidder inde hos, afsoner et dom på tre år for hjemmerøveri. Hun har taget mange af sine private ejendele med ind i fængslet. Hundrevis af makeup-flakoner og billeder af familie og venner, som hele opslagstavlen er spækket med. Billeder, hvor hun, hendes mor og en masse andre mennesker holder om hinanden, griner og laver sjove ting og ansigter.

Når klokken bliver 21.00, vil dørene til pigernes værelser blive låst, og de otte kvinder skal være på deres pinde for sig selv frem til klokken 7.00 den kommende morgen. ■

AF BIRGITTE ELLEMANN HÖEGH, JOURNALIST

MERE OM PROJEKT MENNESKE

Projekt Menneske arbejder med udgangspunkt i en behandlingsmodel, udviklet af Centro Italiano di Solidarietà (Ce.I.S.) i Rom. Etableringen af projektet i Danmark startede, da det danske

socialministerium henvendte sig til Københavns Kommune i foråret 1994, fordi man mente, at der var brug for et alternativ til den Minnesota-behandling (12-trins behandling), der på det tidspunkt var næsten enerådende inden for døgnbehandling af stofbrugere i Danmark. Inspirationen til at afprøve nye behandlingsmodeller kom bl. a. fra en studierejse til Italien, som socialministeren og Folketingets socialudvalg foretog i 1993. Man besøgte en række narkobehandlingsinstitutioner, herunder Ce.I.S.'s terapeutiske fællesskaber, der er baseret på respekten for det enkelte menneske samt hjælp og støtte til at tage ansvar for eget liv. Programmet arbejder med indlæring af nye adfærdsmønstre og kompetencer samtidig med, at der sættes fokus på den enkeltes ressourcer til at skabe forandring - og mindre på stofferne og kriminaliteten.

Folketinget valgte i 1994 at opruste stofmisbrugsbehandlingen med 340 mio. kr. til en række indsatser over en fireårig periode, og i den forbindelse startede Projekt Menneske som behandlingsinstitution i København. I 2000 rettede Kriminalforsorgen henvendelse med henblik på et samarbejde om kvindebehandling i fængsler. Siden 1997 havde behandlingsinstitutionen Kongens Ø gennemført misbrugsbehandling på Vridsløse Statsfængsel, men Kriminalforsorgen havde brug for at få udvidet paletten af behandlingstilbud. En af grundene til, at man valgte at lade Projekt Menneske stå for den nye kvindebehandling, var, fordi undersøgelser fra Center for Rusmiddelforskning pegede på, at Projekt Menneskes behandlingsfilosofi med en 'blød behandlingsmodel' egnede sig godt til kvindebehandling.

Projekt Menneske er siden udvidet til også at indeholde en stoffri ambulant behandling, der også inkluderer mænd i Statsfængslet ved Horserød. Det foregår i en barak, hvor man udfører individuelle samtaler, Nada-behandling, gruppebehandling og aktiviteter. Et program, der indeholder samme emner og behandlingstilgang som på kvindeafdelingen, men hvor 'klienterne' bor på deres respektive afdelinger i det åbne fængsel. Programmet er ikke så intensivt som på kvindeafdelingen, da de fængslede også går på arbejdspladser. *Red*